

CP7/0200/3/110/14

Zatwierdzam

Szef Służby Celnej
Jacek Kapica

SPRAWOZDANIE
z przeprowadzonych kontroli instytucjonalnych
w Służbie Celnej w 2013 roku

DEPARTAMENT KONTROLI CELNO - AKCYZOWEJ
I KONTROLI GIER

Warszawa, lipiec 2014

I. Działalność Departamentu Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier w zakresie kontroli wewnętrznej

1.1. Podstawy działalności

Zadania kontroli instytucjonalnej w Służbie Celnej realizowane są przez Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier (Departament CA). Departament sprawuje także nadzór nad kontrolą instytucjonalną i kontrolą wewnętrzną wykonywaną przez dyrektorów izb celnych i naczelników urzędów celnych.

Od 1 stycznia 2012 r. zadania kontroli instytucjonalnej realizowane są na zasadach, które określono w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

1.2. Plan kontroli i jego realizacja

W 2013 r. Departament CA przeprowadzał kontrole w izbach i urzędach celnych na podstawie Planu kontroli instytucjonalnej Szefa Służby Celnej zatwierdzonego w dniu 20.12.2012 r. Kontrole miały na celu ocenę jednostek organizacyjnych Służby Celnej. W typowaniu do kontroli izb celnych kierowano się w szczególności, wynikami kontroli z lat ubiegłych oraz informacjami z planów kontroli izb celnych.

Ogółem zaplanowano przeprowadzenie 10 kontroli w trybie zwykłym.

Lp.	Kwartał	Nazwa jednostki kontrolowanej	Temat kontroli
1	2	3	4
1	Kwartał I, II	Izba Celna w Warszawie ^(*) Izba Celna w Łodzi	Kontrola procedur związanych z przygotowaniem i realizacją przez funkcjonariuszy referatów obserwacji/rozpoznania - zadań określonych w art. 75b ustawy o Służbie Celnej.
2	Kwartał II, III	Izba Celna w Rzepinie Izba Celna w Białymstoku	Sprawdzenie poziomu analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej w procesie kontroli oraz racjonalności stosowanych zastrzeżeń i dyrektyw.
3	Kwartał II, III	Izba Celna w Przemyślu Izba Celna w Olsztynie	Polityka kadrowa - w obszarze naborów zewnętrznych i rekrutacji wewnętrznej, w tym na stanowiska kierownicze, realizowana w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej.
4	Kwartał I, II	Izba Celna w Katowicach Izba Celna w Szczecinie	Utrzymywanie salda zabezpieczenia należności celnych i podatkowych adekwatnego do dokonywanych zgłoszeń celnych przez podmioty posiadające pozwolenia na stosowanie uproszczeń w procedurze dopuszczenia do obrotu.
5	Kwartał III, IV	Izba Celna w Krakowie Izba Celna w Przemyślu	Racjonalność ponoszenia kosztów z Budżetu Państwa w kontekście wydatków strukturalnych Służby Celnej.

^(*) kontroli nie przeprowadzono.

Departament CA przeprowadził w 2013 r. ogółem 24 kontrole, w tym 17 kontroli w trybie uproszonym oraz 7 kontroli w trybie zwykłym. W wyniku kontroli w trybie uproszonym sporządzono sprawozdania z kontroli, natomiast w wyniku przeprowadzonych kontroli w trybie zwykłym sporządzono wystąpienia pokontrolne.

Liczba przeprowadzonych kontroli (ogółem):

- 2011 r. - 19,
- 2012 r. - 21,
- 2013 r. - 24.

W 2013 r. nie wykonano 3 planowanych kontroli w trybie zwykłym. Wynikało to z decyzji Kierownictwa Departamentu CA, które mając na uwadze ograniczone zasoby kadrowe Wydziału CA7, ukierunkowało działania kontrolne na kontrole doraźne w obszarach wymagających natychmiastowego podjęcia działań. Wskutek podjętych czynności w 2013 r. przeprowadzono dodatkowo 17 kontroli w trybie uproszonym.

W 2013 r. kontynuowano zwiększenie natężenia kontroli o charakterze doraźnym.

1.3. Założenia planowych kontroli problemowych

W ramach kontroli planowych Departament CA objął działaniami kontrolnymi następujące zagadnienia.

Kontrola procedur związanych z przygotowaniem i realizacją przez funkcjonariuszy referatów obserwacji/rozpoznania - zadań określonych w art. 75b ustawy o Służbie Celnej

Cel kontroli.

Celem kontroli było sprawdzenie jak utworzono komórki obserwacji i rozpoznania oraz jak jest wykorzystywane nowe narzędzie prawne w postaci działań związanych z obserwacją prowadzoną przez Służbę Celną. Dodatkowo oceniano przepływ informacji pomiędzy komórkami obserwacji a innymi komórkami izb i urzędów celnych istotnymi dla wykonywania kontroli celnej.

Ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Nadane uprawnienie do stosowania obserwacji jest nowym narzędziem prawnym i jako takie obciążone jest dużym prawdopodobieństwem wystąpienia nieprawidłowości.

Wdrożony proces tworzenia struktur komórek obserwacji, które podejmują realizację nowych zadań jest bardzo złożony i wymaga jednoczesnej koordynacji działań w obszarach: legislacyjnym, kadrowym - właściwe przeprowadzenie naboru funkcjonariuszy do komórek obserwacji i ich przeszkoleniem oraz w obszarze związanym z wypracowaniem sposobów współdziałania komórek organizacyjnych izb celnych (dotyczących np. sprawnego przekazywania informacji).

Pomimo bardzo krótkiego czasu funkcjonowania komórek obserwacji, w Departamencie CA poczyniono ustalenia z których wynikały nieprawidłowości w zakresie wytwarzania dokumentacji oraz przygotowywania funkcjonariuszy do realizacji obserwacji. Tym samym zasadnym stało się poddanie szerszej kontroli komórek obserwacji w celu wyeliminowania nieprawidłowości.

Potencjalny zakres nieprawidłowości.

Nieadekwatny dobór zadań do realizacji w odniesieniu do zagrożeń (ekonomika działania). Brak działań w obszarach priorytetowych dla bezpieczeństwa fiskalnego państwa. Niewłaściwe wytwarzanie dokumentacji oraz jej przechowywanie. Niezabezpieczone niszczenie dokumentów. Przekazywanie informacji w sposób jawny.

Sprawdzenie poziomu analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej w procesie kontroli oraz racjonalności stosowanych zastrzeżeń i dyrektyw

Cel kontroli.

Sprawdzenie prawidłowości stosowania analizy ryzyka w procesie przyjmowania zgłoszeń celnych, w tym realizacji zarządzenia Nr 16 Ministra Finansów z dnia 16.11.2011r. w sprawie zastrzeżeń w module analizy ryzyka InterDB Profil dla Systemu Obsługi Deklaracji (CELINA) i module analizy ryzyka InterDBECS Profil dla Systemu Kontroli Eksportu (ECS), Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego (NCTS) i Systemu Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych EMCS PL, w szczególności założeń określonych w § 3-8.

Ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

W Służbie Celnej funkcjonuje system kontroli, którego jednym z elementów jest opracowywanie profili ryzyka, a następnie w oparciu o nie wprowadzanie zastrzeżeń do systemów informatycznych: Systemu Obsługi Deklaracji (CELINA), Systemu Kontroli Eksportu (ECS), Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego (NCTS) oraz Systemu Przemieszczania Wyrobów Akcyzowych (EMCS PL). Zastrzeżenia zawierają odpowiednią dyrektywę - polecenie dla funkcjonariusza celnego określające sposób postępowania ze zgłoszeniem wytypowanym do kontroli. Nieprawidłowy sposób zarządzania zastrzeżeniami (np. opracowywanie, dokumentowanie oraz monitorowanie) jak i brak lub nieprawidłowa

realizacja dyrektyw przez funkcjonariuszy celnych, rodzą realne zagrożenia dla prawidłowego poboru cła i podatków.

Przestrzeganie zasad powinno zapewnić wypracowanie odpowiedniej ilości oraz jakości zastrzeżeń wprowadzanych do systemów informatycznych jak np.:

- wartości miernika realizacji celu strategicznego (B3), w którym określono „*udział kontroli z wynikiem pozytywnym do liczby kontroli wynikających z dyrektyw systemowych*” - wyznaczającego standardy w zakresie poziomu kontroli w stosunku do przyjmowanych zgłoszeń i powiadomień,

- opracowywanie i wprowadzanie zastrzeżeń powinno zapewnić odpowiednią jakość wprowadzonych zastrzeżeń oraz zasadność ich wprowadzania oraz wyeliminować utrzymywanie w systemie zastrzeżeń, które generują nieefektywne i nieskuteczne kontrole - utrudniające działalność podmiotom gospodarczym, w szczególności przedsiębiorcom posiadającym status AEO.

Potencjalny zakres nieprawidłowości.

Nierealizowanie dyrektyw. Niepełny zakres realizacji wykonania dyrektyw. Wprowadzanie zastrzeżeń bez właściwych podstaw faktycznych. Nieprzestrzeganie wytycznych określonych dla właściwego tworzenia profili analizy ryzyka. Funkcjonowanie w systemach zastrzeżeń, które się zdezaktualizowały i niosą ze sobą ryzyko swoistego rodzaju „zapychania” systemów, a tym samym niekorzystnie wpływając na płynność odpraw.

Polityka kadrowa - w obszarze naborów zewnętrznych i rekrutacji wewnętrznej, w tym na stanowiska kierownicze, realizowana w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej

Cel kontroli.

Sprawdzenie dokonanych naborów pod kątem przeprowadzenia ich zgodnie z procedurami określonymi w przepisach prawa jak również zgodnie z zasadą transparentności.

Ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

W związku z licznym wpływem skarg i anonimowych informacji o nieprawidłowościach występujących w zakresie zewnętrznych form rekrutacji w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej, Departament Służby Celnej wystąpił z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli instytucjonalnych w wybranych izbach celnych, celem weryfikacji sygnałów o nieprawidłowościach. Zaplanowane kontrole stanowiły realizację przedmiotowego wniosku. Dodatkowo Departament CA dokonał kontroli rekrutacji wewnętrznej.

Proces dokonywania naborów zewnętrznych i wewnętrznych powinien charakteryzować się profesjonalizmem i rzetelnością, z zagwarantowaniem maksymalnego obiektywizmu, co w istotny sposób ma wpływ na kreowanie pozytywnego wizerunku Służby Celnej. Biorąc pod uwagę fakt, że weryfikacja ofert rekrutacyjnych może być zagrożona wystąpieniem ewentualnych nieprawidłowości, w tym zwłaszcza związanych z nepotyzmem, istotne jest sprawdzenie licznie wpływających sygnałów o możliwych naruszeniach procedur związanych z rekrutacją w tym również na stanowiska kierownicze.

Potencjalny zakres nieprawidłowości.

Proces rekrutacji przebiegający niezgodnie z procedurami określonymi w przepisach prawa. Nabór osób, które w procesie rekrutacji otrzymały wyniki nie kwalifikujące je do przyjęcia do Służby Celnej lub powołania na stanowisko będące przedmiotem konkursu.

Utrzymywanie salda zabezpieczenia należności celnych i podatkowych adekwatnego do dokonywanych zgłoszeń celnych przez podmioty posiadające pozwolenia na stosowanie uproszczeń w procedurze dopuszczenia do obrotu

Cel kontroli.

Podjęcie czynności kontrolnych w przedmiotowym obszarze uzasadniała potrzeba zbadania prawidłowości księgowania i poboru kwot długu celnego jak również jego zabezpieczania czyli

stosowanie właściwego dozoru celnego wobec towarów zwolnionych w procedurze uproszczonej w tzw. okresie rozliczeniowym .

Ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Obszar kontroli zaproponowany przez Departament Polityki Celnej, który analizując sytuację związaną z uproszczeniami oraz zabezpieczeniami generalnymi stwierdził potencjalne zagrożenie braku pokrycia finansowego na należności celne i podatkowe dla towarów znajdujących się np. już u odbiorcy, ale będących jeszcze przed zgłoszeniem uzupełniającym w tzw. okresie rozliczeniowym. W przypadku, gdy saldo należności celnych jest wyższe od złożonego zabezpieczenia i np. dojdzie do upadłości firmy, należności celne mogą być trudne do wyegzekwowania.

Obszar ten dotychczas nie był kontrolowany, zachodziło też ryzyko, że organy celne nie monitorują w sposób należyty wysokości sald zabezpieczeń.

Potencjalny zakres nieprawidłowości.

Brak skutecznej kontroli warunków określonych w pozwoleniu na stosowanie procedury uproszczonej oraz w pozwoleniu na stosowanie zabezpieczenia generalnego w szczególności w zakresie pokrycia wszystkich należności celnych i podatkowych.

Racjonalność ponoszenia kosztów z Budżetu Państwa w kontekście wydatków strukturalnych Służby Celnej

Cel kontroli.

Celem kontroli było zbadanie ponoszenia przez Służbę Celną nadmiernych kosztów związanych efektywnością funkcjonowania komórek organizacyjnych w jednostkach Służby Celnej oraz wykazanie obszarów aktywności organów celnych, które generują koszty nieadekwatne do osiągniętych celów.

Ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Potencjalna sytuacja ponoszenia przez Służbę Celną nadmiernych kosztów związanych z jej funkcjonowaniem jest możliwa w kilku obszarach. Nieuzasadnione ekonomicznie funkcjonowanie niektórych oddziałów celnych, nadmierne wydatki ponoszone na tabor komunikacyjny oraz materiały eksploatacyjne, zbyt wysokie koszty utrzymywania systemów informatycznych, to koszty stanowiące istotny procent wydatków w skali całej Służby Celnej, które należy poddać choćby w części ocenie racjonalności wydatkowania.

Potencjalny zakres nieprawidłowości.

Brak racjonalnego gospodarowania w ww. obszarach, niegospodarność w zakresie wydatkowania powierzonych zasobów finansowych lub wprowadzenie nieuzasadnionej redukcji kosztów, która może mieć negatywny wpływ na realizację zadań Służby Celnej.

Brak właściwego nadzoru nad wysokością ponoszonych kosztów funkcjonowania nadzorowanych komórek organizacyjnych.

Zestawienie kontroli doraźnych (w trybie uproszczonym) przeprowadzonych w 2013 r.

L.p.	Jednostka podlegająca kontroli	Temat kontroli
1.	IC Opole	Weryfikacja informacji dotyczącej nagannego zachowania funkcjonariuszy celnych podczas narady służbowej.*
2.	IC Przemysł	Sprawdzenie poziomu analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej w procesie kontroli oraz racjonalności stosowanych zastrzeżeń i dyrektyw. Sprawdzenie informacji o nieprawidłowościach w UC Przemysł. Sprawdzenie informacji dotyczących nieprawidłowości w OC Korczowa.
3.	IC Szczecin	Infrastruktura UC Koszalin.*
4.	IC Gdynia	Alternatywne zamknięcia w procedurze wywozu.*
5.	IC Biała Podlaska	Weryfikacja anonimowej informacji dotyczącej nagannego zachowania funkcjonariusza Celnego podczas szkolenia strzeleckiego.*
6.	IC Przemysł	Weryfikacja informacji dotycząca prawidłowości prowadzenia rekrutacji zewnętrznej.

7.	IC Kraków	Weryfikacja dotycząca prawidłowości prowadzenia rekrutacji wewnętrznej. *
8.	IC Wrocław	Zbadanie okoliczności wypadku z użyciem broni palnej.
9.	IC Kielce	Przechowywanie, zabezpieczenie oraz użytkowanie broni palnej.*
10.	IC Opole	Przechowywanie, zabezpieczenie oraz użytkowanie broni palnej. *
11.	IC Kielce	Terminowość prowadzenia postępowań podatkowych i celnych
12.	UC Kielce	Terminowość prowadzenia postępowań podatkowych i celnych
13.	IC Poznań	Weryfikacja informacji dotyczącej niezawiadomienia przez funkcjonariusza celnego Dyrektora Izby Celnej o popełnionym przestępstwie i fakcie skazania prawomocnym wyrokiem sądu rejonowego.
14.	IC Toruń	Prawidłowość prowadzenia postępowania kontrolnego (zlecenie prokuratury w Toruniu). *
15.	IC Olsztyn	Weryfikacja informacji dotyczącej nieprawidłowości w kreowaniu polityki kadrowej. *
16.	IC Biała Podlaska	Ocena poziomu wykorzystywania aparatów RTG w czynnościach kontroli celnej.
17.	UC Częstochowa	Terminowość prowadzenia postępowań podatkowych i celnych.

(*) nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku przeprowadzonych 17 kontroli doraźnych w 8 przypadków stwierdzono uchybienia i sformułowano zalecenia pokontrolne.

II. Istotne ustalenia z wybranych obszarów poddanych działalności kontroli instytucjonalnej.

Kontrole wynikające z planu kontroli

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Utrzymywanie wysokości zabezpieczenia finansowego adekwatnego do należności celnych i podatkowych wynikających ze zgłoszeń celnych dokonywanych przez podmioty posiadające pozwolenia na stosowanie uproszczeń w procedurze dopuszczenia do obrotu.	Ocena prawidłowości utrzymywania wysokości zabezpieczenia finansowego adekwatnego do należności celnych i podatkowych wynikających ze zgłoszeń celnych dokonywanych przez podmioty posiadające pozwolenia na stosowanie uproszczeń w procedurze dopuszczenia do obrotu.	Izba Celna w Katowicach Izba Celna w Szczecinie

Istotne ustalenia kontroli

W żadnym z kontrolowanych przypadków nie stwierdzono, aby przekroczone zostało saldo zabezpieczenia generalnego, tj. kwota należności celnych i podatkowych ciężących na towarach pomiędzy dniem złożenia (pierwszego) powiadomienia oraz dokonaniem wpłaty, była wyższa niż wysokość przyjętego zabezpieczenia finansowego.

Pozytywnie oceniono działalność Dyrektorów Izb Celnych w obszarze objętym przedmiotową kontrolą.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Racjonalność zarządzania zastrzeżeniami wynikających z dyrektyw analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej oraz rzetelności ich obsługi.	Ocena efektywności wprowadzanych zastrzeżeń wynikających z dyrektyw analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej w odniesieniu do występujących zagrożeń.	Izba Celna w Rzepinie

Istotne ustalenia kontroli

Izba Celna w Rzepinie

Ustalono, iż w latach 2011-2012 we właściwości miejscowej Izby Celnej w Rzepinie poziom kontroli zgłoszeń celnych w poszczególnych oddziałach celnych był w nieuzasadniony sposób bardzo zróżnicowany. W Oddziale Celnym w Zielonej Górze poziom kontroli wynosił 4,95 %, natomiast w Oddziale Celnym w Świecku 14,52 %. Tak duże różnice w poziomie kontroli nie znajdowały uzasadnienia w świetle osiągniętych efektów kontroli. Za bezzasadne uznano utrzymywanie dużych

różnic w poziomach kontroli w poszczególnych oddziałach celnych oraz podnoszenie poziomu nieefektywnych kontroli.

W latach 2011-2012 w Wydziale Zarządzania Ryzykiem Izby Celnej w Rzepinie sporządzono 53 raporty z analiz. W tym samym okresie dokonano zaledwie 20 kontroli na podstawie dyrektyw z profili lokalnych. W ogólnej liczbie 14 tys. przyjętych zgłoszeń celnych w procedurze dopuszczenia do obrotu w 2011 r. tylko 8 kontroli wynikało z lokalnych profili analizy ryzyka. Analogicznie, w 2012 r., w ogólnej liczbie 13,5 tys. przyjętych zgłoszeń celnych w procedurze dopuszczenia do obrotu na podstawie lokalnych profili analizy ryzyka przeprowadzano 12 kontroli. Oznacza to, że w 2012 r. we właściwości miejscowej Izby Celnej w Rzepinie, statystycznie tylko raz w miesiącu przeprowadzano kontrolę z lokalnych profili analizy ryzyka. Negatywnie oceniono tak mały udział lokalnych profili/zastrzeżeń w typowaniu zgłoszeń do kontroli.

Ponadto przeprowadzone analizy oraz wprowadzone zastrzeżenia w systemach CELINA i ECS nie były skuteczne, nie prowadziły do kontroli ujawniających nieprawidłowości w obrocie towarowym.

Niewielka liczba kontroli realizowanych na podstawie zastrzeżeń tworzonych w komórce zarządzania ryzykiem wskazywała na zbyt małe wykorzystanie narzędzia IdbProfil w procesie typowania do kontroli zgłoszeń celnych w systemie CELINA.

Ustalenia kontroli prowadziły do wniosków, że zastrzeżenia funkcjonujące w systemie CELINA w latach 2011-2012 nie stanowiły odpowiedniego wsparcia w typowaniu do kontroli zgłoszeń celnych w procedurze dopuszczenia do obrotu.

Ważniejsze zalecenia

- zapewnienie odpowiedniego poziomu wsparcia ze strony komórki zarządzania ryzykiem Izby Celnej w typowaniu do kontroli zgłoszeń celnych poprzez szersze wykorzystanie narzędzia IdbProfil (IC w Rzepinie),
- przeprowadzenie analizy ilościowej i jakościowej odnośnie kontroli zgłoszeń celnych w podległych oddziałach celnych, w szczególności w Oddziale Celnym w Świecku oraz Oddziale Celnym w Gorzowie Wielkopolskim. Biorąc pod uwagę wyniki analizy, zwłaszcza liczbę przeprowadzanych kontroli, ich skuteczność i efektywność, ustalenie poziomu kontroli odpowiadającemu występującym ryzykom (IC w Rzepinie).

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Weryfikacja informacji dotyczących domniemanych nieprawidłowości w działaniu Dyrektora Izby Celnej w Olsztynie w zakresie realizowanej polityki kadrowej.	Ocena rzetelności informacji dotyczących ewentualnych nieprawidłowości w zakresie realizowanej polityki kadrowej.	Izba Celna w Olsztynie

Istotne ustalenia kontroli

Dokonano oceny prawidłowości działań w ramach realizowanej przez Dyrektora Izby Celnej w Olsztynie polityki kadrowej w zakresie zasadności podjęcia decyzji o zwolnieniu ze służby funkcjonariusza celnego pełniącego służbę w Oddziale Celnym w Bezledach.

Zwolnienie ze służby nastąpiło w związku z naruszeniem przez funkcjonariusza celnego obowiązków służbowych, które wypełniało przesłanki odpowiedzialności karnej za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego. Jako prawidłowe i konsekwentne oceniono postępowanie Dyrektora IC w Olsztynie polegające na skierowaniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 18 § 2 w zw. z art. 231 § 1 *kk*. Zdarzenie będące w następstwie podstawą do zwolnienia ze służby funkcjonariusza dotyczyło okoliczności związanych z sugestiami ww. funkcjonariusza o przyspieszenie kontroli oraz odstąpienie od czynności służbowych w odniesieniu do pojazdu, w którym w toku kontroli funkcjonariusze z OC w Bezledach ujawnili niezgłoszone wyroby akcyzowe (papierosy, paliwo). Przewożący ww. towary był spowinowacony z ww. funkcjonariuszem celnym.

Z ustaleń kontroli wynika, że przeprowadzone postępowanie dyscyplinarne oraz decyzja o zwolnieniu funkcjonariusza ze służby, były w pełni uzasadnione. Wyrokiem z dnia 23.02.2011 r. Sąd Rejonowy w Kętrzynie uznał funkcjonariusza za winnego zarzucanego czynu. W związku z przedłużającym się kolejnym postępowaniem sądowym, Dyrektor IC w Olsztynie zgodnie z art. 105 ust. 10 ustawy

o Służbie Celnej zawiadomił funkcjonariusza o wszczęciu postępowania w przedmiocie zwolnienia go ze służby po upływie 12-miesięcznego okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych. Decyzją Dyrektora IC w Olsztynie funkcjonariusz ten został zwolniony ze służby. Pomimo wniesionego odwołania Szef Służby Celnej utrzymał w mocy decyzję Dyrektora IC w Olsztynie, a sądy administracyjne I i II instancji oddaliły wniesione skargi.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Racjonalność ponoszenia kosztów z budżetu państwa w kontekście wydatków strukturalnych Służby Celnej.	Ocena racjonalności ponoszenia kosztów z budżetu państwa w kontekście wydatków związanych z funkcjonowaniem urządzeń RTG	Izba Celna w Białej Podlaskiej

Istotne ustalenia kontroli

Izba Celna w Białej Podlaskiej posiadała na wyposażeniu 7 wielkogabarytowych urządzeń RTG - 3 urządzenia mobilne i 4 stacjonarne (w tym 1 do prześwietlania wagonów kolejowych).

W I półroczu 2013 r. miały miejsce częste awarie wielkogabarytowych urządzeń RTG, w związku z tym dochodziło do częstych przestoju w pracy tych urządzeń. Ogólny wskaźnik przestoju w I półroczu 2013 r. wyniósł 69%. Żadne z urządzeń RTG nie zostało zakupione bezpośrednio przez Izbę Celną i nie było jej własnością – 4 z ww. urządzeń zakupiło Ministerstwo Finansów, a 3 Lubelski Zarząd Obsługi Przejść Granicznych (LZOPG).

Umowy zakupu zawarte przez MF w odniesieniu dawały możliwość dyscyplinowania nierzetelnych dostawców poprzez nakładania kar umownych z tytułu nieterminowego świadczenia usług serwisowych. Pomimo posiadania kopii stosownych umów Izba Celna w Białej Podlaskiej nie kierowała do MF wniosków w przedmiotowym zakresie. Fakt niepodejmowania działań mających na celu „zdyscyplinowanie” dostawców urządzeń oceniono negatywnie.

Odnośnie pozostałych 3 urządzeń RTG, Izba Celna nie kierowała do LZOPG wniosków o ewentualne naliczenie kar umownych z tytułu nierzetelnego świadczenia usług serwisowych. Izba Celna nie posiadała kopii umów zakupu dokonanych przez LZOPG, w związku tym nie posiadała wiedzy dotyczącej okresu gwarancji użytkowanych urządzeń, warunków serwisowania oraz warunków stosowania kar umownych.

Izba Celna w Białej Podlaskiej posiadała narzędzia do likwidacji lub minimalizacji przestoju w pracy urządzeń RTG. Narzędziem tym była możliwość obciążenia dostawców np. za pośrednictwem MF karami umownymi z tytułu nierzetelnego świadczenia usług serwisowych, jednak nie wykorzystywała tych możliwości.

Ważniejsze zalecenia

- w przypadku długotrwałego braku możliwości eksploatacji urządzeń RTG spowodowanego awariami bezzwłoczne przygotowanie stosownych zestawień i kierowanie wniosków do MF o nałożenie kar umownych,
- w przypadku sprzętu przekazanego przez inne organy/instytucje każdorazowe wnioskowanie o przekazanie kopii umów zakupu oraz kierowanie wniosków o egzekwowanie zawartych w nich warunków gwarancyjnych,
- w przypadku zakupów sprzętu do kontroli z budżetu resortu finansów, rozważyć możliwości organizacji zakupów w taki sposób, aby pełny „nadzór właścicielski” w odniesieniu do wykorzystywanych urządzeń pełnił ich końcowy użytkownik tj. dyrektor izby celnej.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Weryfikacja informacji zawartych w pismach kierowanych do Szefa Służby Celnej dotyczących domniemanych nieprawidłowości w działaniu Izby Celnej w Szczecinie oraz Urzędu Celnego w Koszalinie.	Ocena rzetelności informacji dotyczących domniemanych nieprawidłowości związanych z adaptacją nieruchomości w Koszalinie oraz siedzibą UC w Koszalinie w szczególności braku właściwych warunków przechowywania towarów stanowiących depozyt UC w Koszalinie i w konsekwencji ich sukcesywne niszczenie.	Izba Celna w Szczecinie

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości sygnalizowanych w anonimowych pismach, w szczególności dotyczących niszczenia towarów zajętych do postępowań prowadzonych przez komórki UC w Koszalinie (tytoń i automaty do gry) na skutek niewłaściwego przechowywania.

Kontrola wykazała, że pozyskanie dla potrzeb UC w Koszalinie nowej siedziby było uzasadnione dotychczasowymi warunkami pracy w podległych Urzędowi Celnemu komórkach organizacyjnych oraz zostało poprzedzone określeniem potrzeb i rozpoznaniem możliwości w zakresie inwestycji. Procedura pozyskania jak i proces inwestycyjny przeprowadzane były pod nadzorem Departamentu Finansów Resortu oraz Departamentu Służby Celnej MF. Inwestycja została włączona do zadań realizowanych na podstawie programu wieloletniego „Modernizacja Służby Celnej na lata 2009-2011”.

Budynek posadowiony na nieruchomości przy ul. Raclawickiej 3-5 w Koszalinie został przebudowany i przeszedł generalny remont, w wyniku czego zapewniono odpowiedni standard pracy funkcjonariuszom pełniącym tam służbę. Zakres przebudowy i remontu przystosował budynek dla potrzeb klientów, w tym także osób niepełnosprawnych.

Temat kontroli

Kontrola procedur związanych z przygotowaniem i realizacją przez funkcjonariuszy celnych pełniących służbę w Wieloosobowym Stanowisku Rozpoznania (IZPOX) zadań określonych w art. 75b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Cel

Ocena jakości wykonywania wyznaczonych zadań przez funkcjonariuszy celnych z komórki obserwacji.

Kontrolowana jednostka

Izba Celna w Przemysłu

Istotne ustalenia kontroli

Czas pracy funkcjonariuszy IZPOX nie był wykorzystywany w sposób efektywny. W całym okresie funkcjonowania komórki organizacyjnej IZPOX przeprowadzono zaledwie jedno działanie z zakresu obserwacji.

Negatywnie oceniono nadzór nad przeprowadzeniem działań w ramach *zarządzenia przeprowadzenia obserwacji* oraz brak wykorzystania dokonanych ustaleń z obserwacji.

- Realizacja *zarządzenia prowadzenia obserwacji* została rozpoczęta dopiero po 4 miesiącach od otrzymania (pierwszej z trzech) informacji w tej sprawie z Ministerstwa Finansów.
- Pomimo osiągnięcia założonych głównych celów obserwacji, obserwacja prowadzona była przez pełne 3 miesiące.
- Dokumentowanie wyników obserwacji zawartych w *komunikatach z obserwacji* odbywało się z opóźnieniem *Komunikaty z obserwacji* nie były tworzone niezwłocznie. Występowały liczne i znaczne opóźnienia w sporządzaniu *komunikatów z obserwacji*. W skrajnym przypadku komunikat został opracowany po 10 dniach od dnia, w którym prowadzono obserwację. Działania te były jedną z przyczyn braku wykorzystania ustaleń obserwacji.
- Z dokumentacją z realizacji *zarządzenia* nie zapoznał się Naczelnik IZPW - bezpośredni przełożony nadzorujący komórkę IZPOX oraz Zastępca Dyrektora Izby Celnej w Przemysłu - nadzorujący pion kontroli. Brak zapoznania się przez ww. osoby z kompletną dokumentacją z obserwacji był kolejną przyczyną niewykorzystania ustaleń obserwacji.

Brak właściwego nadzoru nad realizacją *zarządzenia przeprowadzenia obserwacji* przejawiający się niewykorzystywaniem ustaleń zdobytych podczas obserwacji, doprowadził do niepodjęcia czynności kontrolnych w miejscu prowadzenia obserwacji.

Komórka IZPOX nie realizowała głównego zadania, tj. nie uzyskiwano dowodów przestępstw lub przestępstw skarbowych.

Ważniejsze zalecenia

- wszczęcie postępowań wyjaśniających wobec osób odpowiedzialnych za sprawowania właściwego nadzoru służbowego nad funkcjonowaniem komórki organizacyjnej IZPOX oraz w stosunku do kierującego komórką IZPOX.
- wprowadzenie systemowych działań naprawczych w zakresie zarządzania IZPOX oraz zmianę podejścia do jakości wykonywania zadań przez funkcjonariuszy celnych pełniących w służbę w tej

komórce. Działania te powinny być poprzedzone wnikliwą analizą ilościową i jakościową, w szczególności w zakresie:

- właściwego doboru kadry zarządzającej i realizującej działania z zakresu obserwacji,
- właściwego doboru siedziby komórki organizacyjnej IZPOX,
- efektywności i skuteczności wprowadzonych *zarządzeń przeprowadzenia obserwacji*,
- funkcjonowania procedur zapewniających bezpieczeństwo funkcjonariuszy celnych.

Kontrole w trybie uproszczonym

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Przechowywanie, zabezpieczenie oraz użytkowanie broni palnej.	Ocena sposobu przechowywania, zabezpieczenia oraz użytkowania broni palnej.	Izba Celna w Kielcach Izba Celna w Opolu

Istotne ustalenia kontroli

W toku kontroli sprawdzeniu poddano między innymi:

- ewidencję wejść do magazynu broni,
- książki stanu uzbrojenia,
- książki wydania uzbrojenia,
- realizację kontroli funkcjonalnych,
- sprawdzenie czy broń przechowywana jest bez amunicji (czy nie pozostawiono amunicji w komorach nabojoych).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zarządzania uzbrojeniem. Zadania związane z przechowywaniem, zabezpieczeniem, pobieraniem oraz wydawaniem broni służbowej były realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Terminowość prowadzenia postępowań podatkowych i celnych.	Oceny realizacji zadań z zakresu terminowości prowadzenia postępowań celnych i postępowań podatkowych.	Izba Celna w Kielcach, Urząd Celny w Kielcach, Urząd Celny w Częstochowie

Istotne ustalenia kontroli

Urząd Celny w Kielcach

Za nadmiernie długotrwałe uznano działania związane z prowadzeniem postępowań po przeprowadzonych kontrolach podatkowych. Jedynie około 20% spraw zakończono rozstrzygnięciem w okresie do dwóch miesięcy. W skrajnym przypadku postępowanie podatkowe trwało ponad trzy lata. Przeprowadzono analizę funkcjonowania komórek orzecznictwa (marzec 2012 r.) oraz podjęto działania mające na celu usprawnianie pracy referatów polegające m.in. na połączeniu dwóch dotychczasowych komórek organizacyjnych i przypisaniu zadań jednej komórce (tj. Referatowi Akcyzy i Gier, Przeznaczeń Celnych i Obsługi Przedsiębiorców), przeprowadzono również zmiany kadrowe na stanowisku Naczelnika Urzędu Celnego w Kielcach oraz Kierownika Referatu Akcyzy i Gier. Zobowiązano Naczelnika Urzędu Celnego do poinformowania o efektach podjętych działań w zakresie poprawy terminowości.

Izba Celna w Kielcach

W Izbie Celnej w Kielcach kontrolą objęto funkcjonowanie komórek organizacyjnych: przeznaczeń celnych i obsługi przedsiębiorców oraz akcyzy i gier. Ustalono, iż niewiele około 20% odwołań zakończono rozstrzygnięciem w okresie przewidzianym ustawą tj. do dwóch miesięcy.

Wpływ na terminowość zakończenia postępowań miała między innymi duża fluktuacja kadrowa oraz obciążenie pracą funkcjonariuszy i pracowników pionu orzecznictwa. Średnia ilość spraw na jedną osobę wynosiła w 2012 r. - 251, natomiast w I półroczu 2013 roku - 165.

Wskazane przez kontrolowanego przyczyny o charakterze organizacyjnym (np. zwolnienia lekarskie, prowadzenie spraw przez kilka osób, sporządzanie sprawozdań statystycznych) nie stanowią usprawiedliwienia dla długotrwałego prowadzenia postępowań.

Negatywnie oceniono rzetelność formułowanych uzasadnień oraz wskazywanie przyczyn niedochowania terminu prowadzonych postępowań. Uzasadnienia nie przedstawiały faktycznych okoliczności i przyczyn niezalatwienia sprawy w terminie ustawowym, a jedynie powody, które *de facto* usprawiedliwiały organ w zakresie niedotrzymywania ustawowych terminów prowadzonych postępowań.

Urząd Celny w Częstochowie

W poddanych kontroli sprawach w Referacie Przeznaczeń Celnych i Obsługi Przedsiębiorców wykazano przypadki prowadzenia postępowań w okresie dłuższym niż przewidziany ustawą tj. jeden miesiąc. Sprawy te nie wymagały przeprowadzenia skomplikowanego i czasochłonnego postępowania dowodowego, w związku z powyższym negatywnie oceniono terminowość prowadzenia przedmiotowych postępowań. Przypadki przewlekłości w podejmowaniu kolejnych czynności polegały między innymi na: wydaniu decyzji po okresie dwóch miesięcy od sporządzenia ostatniego z protokołów przesłuchania świadka, ponad dwumiesięcznym okresie od wszczęcia postępowania do wystawienia wezwania strony w sprawie przedstawienia dowodów oraz blisko dwumiesięcznym okresie od uzyskania wyjaśnień strony do wydania decyzji. Ponadto stwierdzono przypadki wystawiania postanowień przedłużających termin prowadzenia postępowań bez wskazania rzetelnych przyczyn i okoliczności konkretnej sprawy, warunkujących przedłużenie postępowania.

W poddanych kontroli sprawach w Referacie Przeznaczeń Celnych i Obsługi Przedsiębiorców wykazano przypadki prowadzenia postępowań w okresie dłuższym niż przewidziany ustawą tj. jeden miesiąc - sprawy te nie wymagały przeprowadzenia skomplikowanego i czasochłonnego postępowania dowodowego.

Ważniejsze zalecenia

- zapewnienie podejmowania czynności w trakcie prowadzonych postępowań bez zbędnej zwłoki,
- podjęcie działań regulujących kwestię prawidłowego uzasadniania wydawanych postanowień wyznaczających nowy termin zalatwienia sprawy ze wskazaniem faktycznych przyczyn i okoliczności warunkujących przedłużenie postępowania,
- przedstawienie efektów działań naprawczych (UC Kielce).

Temat kontroli

Weryfikacja dotycząca prawidłowości prowadzenia rekrutacji wewnętrznej.

Cel

Ocena rzetelności przekazanych informacji w pismach funkcjonariusza celnego skierowanych do Przewodniczącego Związku Zawodowego Celnicy PL oraz do Departamentu Audytu Sektora Finansów Publicznych w zakresie ewentualnych nieprawidłowości w działaniu Izby Celnej w Krakowie podczas przeprowadzanych rekrutacji wewnętrznych.

Kontrolowana jednostka

Izba Celna w Krakowie

Istotne ustalenia kontroli

Kontrola została przeprowadzona w związku z informacjami od funkcjonariusza celnego o domniemanych nieprawidłowościach w procesach rekrutacji wewnętrznych w Izbie Celnej w Krakowie. Kontrola sześciu postępowań rekrutacyjnych nie wykazała nieprawidłowości. Postępowania rekrutacyjne, do których funkcjonariusz złożył aplikacje i w których wziął udział, wykazały, że powołany decyzją Dyrektora IC w Krakowie, Zespół ds. rekrutacji wewnętrznej w IC w Krakowie - dokonał wyboru kandydatów, którzy w zakresie wymaganych kompetencji zawodowych, podlegających ocenie w poszczególnych postępowaniach rekrutacyjnych, uzyskali większą niż ww. funkcjonariusz liczbę punktów.

Analiza dokumentacji przeprowadzonych rekrutacji nie wykazała nieprawidłowości w zakresie zgodności z przepisami prawnymi obowiązującymi w tym zakresie oraz przyjętymi w Służbie Celnej tzw. „Dobrymi praktykami – Rekrutacja wewnętrzna w Służbie Celnej”.

W trakcie prowadzonej kontroli instytucjonalnej funkcjonariusz celny zwrócił się do Dyrektora IC w Krakowie z prośbą o zwolnienie ze służby, w wyniku czego Dyrektor IC w Krakowie w dniu 01.07.2013 r. zwolnił go ze służby. W dniu 04.07.2013 r. zwrócił się on do Dyrektora Izby Celnej wnioskiem o „wygaśnięcie” ww. decyzji o zwolnieniu. Postępowanie w tej sprawie zostało zawieszono do czasu prawomocnego zakończenia postępowania odwoławczego w związku z wniesieniem do Szefa Służby Celnej odwołania od ww. decyzji. Szef Służby Celnej utrzymał w mocy Decyzję Dyrektora IC w Krakowie o zwolnieniu ww. funkcjonariusza ze Służby Celnej.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Weryfikacja informacji dotyczących popełnienia przestępstwa przez funkcjonariusza celnego	Ocena rzetelności anonimowych informacji dotyczących pełnienia służby w Urzędzie Celnym w Poznaniu przez funkcjonariusza celnego skazanego prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne	Izba Celna w Poznaniu

Istotne ustalenia kontroli

Dyrektorowi Izby Celnej w Poznaniu przekazano anonimowe informacje, pozyskane za pośrednictwem Krajowego Telefonu Interwencyjnego Służby Celnej (KTI) o skazaniu funkcjonariusza celnego, pełniącego służbę w Urzędzie Celnym w Poznaniu, za prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu. Z anonimowych informacji wynikało, iż funkcjonariusz ten zataił informację o skazaniu prawomocnym wyrokiem sądu za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu oraz o sądowym zakazie prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Dyrektor IC w Poznaniu podejmował nieskuteczne działania w zakresie potwierdzenia przekazanych informacji.

W czerwcu 2013 r. Szefowi Służby Celnej przekazano dwie kolejne informacje dotyczące popełnionego przez tego funkcjonariusza przestępstwa z art. 178a §1 *kk*, tj. daty zdarzenia, sygnatury akt sprawy karnej, w której zapadł wyrok skazujący, daty wydania i uprawomocnienia się wyroku. Zgodnie z ww. informacjami został on skazany na 2 lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, karę grzywny oraz zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 48 miesięcy.

W związku z faktem wpływu kolejnych informacji o podobnej treści, Departament CA MF podjął czynności kontrolne mające zweryfikowanie przekazanych informacji, które potwierdziły anonimowe sygnały dotyczące skazania funkcjonariusza celnego prawomocnym wyrokiem Sądu oraz orzeczenia m.in. zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 48 miesięcy. Kontrola potwierdziła zarzut niedopełnienia przez tego funkcjonariusza celnego obowiązku powiadomienia komórki kadrowej o prowadzonym wobec niego postępowaniu karnym.

Działania weryfikacyjne, w następstwie kilkukrotnego otrzymania istotnych informacji dotyczących popełnienia przestępstwa przez ww. funkcjonariusza, podjęte przez Dyrektora Izby Celnej w Poznaniu - oceniono negatywnie – uznając, iż posiadał on możliwości podjęcia kompleksowych, szybkich i skutecznych czynności sprawdzających (m.in. wykorzystania posiadanych przez Służbę Celną stosownych baz danych) w przedmiotowej sprawie.

Temat kontroli	Cel	Kontrolowana jednostka
Weryfikacja dotycząca prawidłowości prowadzenia rekrutacji zewnętrznej	Ocena prawidłowości postępowania kwalifikacyjnego dotyczącego zewnętrznego naboru do Służby Celnej w Izbie Celnej w Przemyślu.	Izba Celna w Przemyślu

Istotne ustalenia kontroli

W związku z odmową przyjęcia do pracy na stanowisku młodszego specjalisty w Izbie Celnej w Przemyślu, osoba aplikująca na to stanowisko złożyła skargę w zakresie braku rzetelności i transparentności przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego.

Odnosnie transparentności prowadzonego naboru ustalono, że działania zespołu ds. przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego Izby Celnej w Przemyślu nie były jednolite. Do wiadomości publicznej nie podano informacji o wynikach dwóch etapów postępowania kwalifikacyjnego tj. rozmowy

kwalifikacyjnej oraz testu psychologicznego, natomiast w przypadku dwóch pozostałych etapów postępowania kwalifikacyjnego upubliczniono ich szczegółowe wyniki (tj. wyniki punktowe z testu wiedzy oraz testu sprawności fizycznej). Taki tryb postępowania uznano za niekonsekwentny i sprzeczny z obowiązującymi przepisami.

W kontekście wyjaśnień przesłanych skarżącemu przez Dyrektora Izby Celnej w Przemysłu, tj. uzasadnienia odmowy przyjęcia do pracy w związku z brakiem preferowanego wykształcenia stwierdzono, że na liście osób przyjętych do pracy znajdowali się zarówno kandydaci posiadający preferowane wykształcenie - 20 %, jaki i kandydaci którzy go nie posiadali - 80%.

Powyższe oznaczało, iż Dyrektor Izby Celnej dopuścił możliwość przyjęcia do Służby Celnej osób z wykształceniem innym niż preferowane.

Odnosnie uzasadnienia odmowy przyjęcia do pracy w związku z powiązaniem rodzinnymi określonymi w art. 126 ustawy o Służbie Celnej, kontrola nie potwierdziła prawidłowości postępowania w tym zakresie przez Dyrektora Izby Celnej. Przepis nakazujący odrzucanie kandydatów mających krewnych lub powinowatych wśród pracowników Izby Celnej lub nadzorowanych urzędów celnych nie występuje w obowiązujących uregulowaniach prawnych a wskazany w wyjaśnieniach art. 126 ustawy o Służbie Celnej dotyczy jedynie sytuacji powstania między osobami spokrewnionymi lub spowinowacnymi stosunku podległości służbowej - w rozpatrywanej sprawie taka zależność nie występowała.

Bezzasadne było odrzucenie kandydata, który przeszedł z wynikiem pozytywnym postępowanie kwalifikacyjne sytuujące go w czołówce osób rekrutowanych.

Ważniejsze zalecenia

- dokonywanie rekrutacji kandydatów do służby w sposób wskazany w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 kwietnia 2010 r. w sprawie informacji o wolnych stanowiskach służbowych w Służbie Celnej oraz postępowania kwalifikacyjnego do Służby Celnej.
- publikowanie szczegółowych danych dotyczących wyników wszystkich etapów postępowania kwalifikacyjnego przy uwzględnieniu zasady powszechności dostępu do informacji.

Temat kontroli

Racjonalność zarządzania zastrzeżeniami wynikających z dyrektyw analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej oraz rzetelności ich obsługi.

Cel

Ocena efektywności wprowadzanych zastrzeżeń wynikających z dyrektyw analizy ryzyka w systemach informatycznych Służby Celnej w odniesieniu do występujących zagrożeń.

Kontrolowana jednostka

Izba Celna w Przemysłu

Istotne ustalenia kontroli

W Izbie Celnej w Przemysłu w 2011 r. przyjęto i obsłużono w systemie ECS ponad 160 tys. zgłoszeń ZWA* i ponad 93 tys. zgłoszeń ZWU**, w 2012 r. ponad 192 tys. zgłoszeń ZWA i ponad 93 tys. zgłoszeń ZWU. Natomiast poziom kontroli wynikający ze wskazań lokalnych profili analizy ryzyka/zastrzeżeń wynosił odpowiednio:

w 2011 r. - 0,09% (ZWA) i - 0,08% (ZWU),

w 2012 r. - 0,03% (ZWA) i - ~0% (ZWU).

* Zgłoszenie wywozowe obsługiwane w urzędzie celnym wyprawdzenia.

** Zgłoszenie wywozowe obsługiwane w urzędzie celnym wywozu.

Negatywnie oceniono działalność komórki zarządzania ryzykiem związaną z identyfikacją ryzyk w procedurze wywozu, w tym:

- przeprowadzone analizy nie identyfikowały ryzyk w sposób jasny i precyzyjny, nie formułowano konstruktywnych wniosków (proponując skutecznego przeciwdziałania ryzyku),
- niekompletność prowadzonej dokumentacji oceny ryzyk (brak arkuszy opisu ryzyka i profili ryzyka) oraz występowanie przypadków nierzetelnego prowadzenia dokumentacji procesu monitorowania profili ryzyka,
- niskie wykorzystanie narzędzia IdbProfil_ECS w procesie typowania do kontroli zgłoszeń celnych w systemie ECS. Nie tworzono skutecznych profili ryzyka/zastrzeżeń w systemie ECS - w drugim półroczu 2011 r. ze wskazań lokalnych profili analizy ryzyka/zastrzeżeń przeprowadzono tylko 37 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości; w 2012 r. przeprowadzono 58 takich

kontroli i stwierdzono jedną nieprawidłowość (efektem finansowym tej nieprawidłowości był mandat karny w wysokości 150 zł).

Zarządzanie ryzykiem odbywało się głównie na poziomie oddziału celnego. Zgłoszenia celne niemal wyłącznie typowane były do kontroli przez dyspozytorów lub przy wykorzystaniu lokalnych aplikacji. Udział w zarządzaniu ryzykiem i zarządzaniu kontrolą z poziomu Izby Celnej był niewystarczający. Przeprowadzone analizy, raporty z analiz i zawarte w nich wnioski oraz zastrzeżenia funkcjonujące w systemie ECS w latach 2011-2012 nie stanowiły odpowiedniego wsparcia w typowaniu do kontroli zgłoszeń celnych w procedurze wywozu.

Negatywnie oceniono brak skutecznych działań w obszarach nadzoru nad:

- utrzymaniem właściwego poziomu kontroli zgłoszeń celnych – niedostosowano poziomu kontroli do występujących zagrożeń,
- jakością dokumentowania kontroli zgłoszeń w systemie ECS,

Ważniejsze zalecenia

- zapewnienie odpowiedniego poziom wsparcia ze strony komórki zarządzania ryzykiem Izby Celnej w typowaniu do kontroli zgłoszeń celnych w procedurze wywozu z wykorzystaniem narzędzi IdbProfil_ECS. Zminimalizowanie liczby pisemnych poleceń (profilu analizy ryzyka w formie papierowej) na rzecz zwiększenia udziału automatycznej analizy ryzyka,
- prowadzenie i dokumentowanie analizy ryzyka zgodnie z zarządzeniem Nr 2 Ministra Finansów z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie systemu kontroli prowadzonych przez Służbę Celną, oraz decyzją Nr 13/OC Ministra Finansów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie analiz ryzyka dla potrzeb kontroli wykonywanych przez Służbę Celną,
- przeprowadzenie analizy ilościowej i jakościowej odnośnie kontroli zgłoszeń celnych w Oddziale Celnym w Korczowej i Oddziale Celnym w Medyce. Ustalenie realnego poziomu kontroli zgłoszeń celnych w wywozie (ewidencjonowanych w systemach ECS i NCTS). Ustalając poziom kontroli, uwzględnić w szczególności potrzebę zapewnienia płynności ruchu na przejściach granicznych,
- podjęcie skutecznych działań mających na celu zapewnienie rzetelnego dokumentowania kontroli zgłoszeń celnych w systemie ECS.

III. Dodatkowe informacje dotyczące działalności komórek kontroli wewnętrznej w izbach i urzędach celnych

W 2013 r. komórki kontroli wewnętrznej izb celnych i urzędów celnych przeprowadziły łącznie 1 224 kontrole (w 2012 r. przeprowadzono 1 112 kontroli).

- ✓ Skierowano 8 wniosków do organów ścigania (w 2012 r. – 18 wniosków).
- ✓ Skierowano 6 wniosków do zewnętrznego organu kontroli (w 2012 r. – 3 wnioski).
- ✓ Orzeczono kary dyscyplinarne wobec 13 funkcjonariuszy celnych (w 2012 r. – 17 funkcjonariuszy celnych).
- ✓ Wszczęto 48 postępowań dyscyplinarnych (w 2012 r. – 33 postępowania).
- ✓ Przeprowadzono 27 rozmów dyscyplinujących (w 2012 r. – 26 takich przypadków).

Na koniec okresu sprawozdawczego stan zatrudnienia w komórkach kontroli wewnętrznej wynosił 256 osób (w 2012 r. – 265 osób), w tym:

- w izbach celnych 108 osób (w 2012 r. 117 osób),
- w urzędach celnych 148 osób (w 2012 r. 148 osób).